

فهرست مطالب

پیش‌گفتار	۱۳
پیش‌گفتار (ویراست دوم)	۱۵
مقدمه دکتر عباس کریمی	۱۷
مقدمه دکتر مرتضی شهبازی‌نیا	۱۹
فصل اول: موافقت‌نامه داوری، شرایط و آثار آن	۲۱
۱. تراضی جهت ارجاع امر به داوری چه صوری دارد؟	۲۱
۲. تفاوت موافقت‌نامه داوری با قرارنامه داوری چیست؟	۲۳
۳. کدام دعوی قابلیت ارجاع به داوری را دارند؟	۲۴
۴. منظور از عبارت داوری پذیری چیست؟	۲۷
۵. برای انعقاد موافقت‌نامه داوری چه شرایطی لازم است؟	۲۷
۶. طرفین موافقت‌نامه داوری چه اشخاصی هستند؟	۲۸
۷. اثر موافقت‌نامه داوری در صلاحیت مراجع قضایی چیست؟	۲۸
۸. چنانچه فی‌مابین طرفین اختلاف، موافقت‌نامه داوری (اعم از قرارداد داوری یا شرط داوری) وجود داشته باشد، آیا وجود موافقت‌نامه مزبور موجب سلب صلاحیت دادگاه می‌شود؟	۲۹
۹. آیا شرط داوری از قرارداد اصلی مستقل است؟	۳۰
۱۰. اگر در قراردادی شرط داوری وجود داشته باشد و متعاقباً الحاقیه یا متممی به قرارداد حاوی شرط اضافه شود، آیا شرط داوری شامل متمم یا الحاقیه قرارداد نیز می‌گردد؟	۳۵
۱۱. آیا در صورت انتقال قرارداد حاوی شرط داوری به شخص ثالث، شرط داوری نیز به وی منتقل می‌گردد؟	۳۵
۱۲. مدت داوری چه میزان است و این مدت چگونه تعیین می‌شود؟	۳۷
۱۳. آیا امکان تمدید مدت داوری وجود دارد؟	۳۸
۱۴. مقصود از عبارت «ابتدای مدت داوری» چیست؟	۳۹
۱۵. آیا پس از تعیین داور، طرفین می‌توانند در شرایط داوری و حدود اختیارات داور، تغییراتی بدهند؟	۴۱
۱۶. چنانچه یکی از طرفین در موضوع اختلاف مطروحه نزد داور وکیل معرفی نماید، آیا وکیل حق تمدید مدت داوری را دارد؟	۴۱

۱۷. تفاوت داوری اجباری و اختیاری چیست؟..... ۴۲
۱۸. مصادیق داوری اجباری کدام‌اند؟..... ۴۲
۱۹. تفاوت داوری مطلق و مقید چیست؟..... ۴۶
۲۰. منظور از داوری موردی و داوری سازمانی چیست؟..... ۴۷
۲۱. در صورتی که در قرارداد داوری، تعداد داور معین نشده باشد، تکلیف چیست؟..... ۴۸
۲۲. آیا پس از توافق طرفین برای مراجعه به داوری امکان انصراف یکی از طرفین از مراجعه به داوری وجود دارد؟..... ۴۹
۲۳. آیا امکان صدور دستور تخلیه توسط داور وجود دارد؟..... ۴۹
- فصل دوم: شرایط و ممنوعیت‌های داوری ۵۳**
۲۴. چه افرادی از انجام داوری ممنوع هستند؟..... ۵۳
۲۵. منظور از اصل استقلال داور چیست؟..... ۵۴
۲۶. ممنوعیت کلیه قضات و کارمندان شاغل در محاکم قضایی مطرح در ماده ۴۷۰ ق.آ.د.م شامل چه افرادی می‌گردد؟..... ۵۵
۲۷. آیا امکان داوری اشخاص خارجی در اختلافاتی که یک طرف آن ایرانی است، وجود دارد؟..... ۵۸
۲۸. منظور از "هیأت" در ماده ۴۵۶ ق.آ.د.م چیست؟..... ۵۹
۲۹. آیا انتخاب یکی از طرفین اختلاف به‌عنوان داور امکان دارد؟..... ۵۹
- فصل سوم: انتخاب، عزل و استعفای داور ۶۱**
۳۰. چنانچه در قرارداد داوری، حل اختلاف ناشی از اجرای قرارداد به یک داور مرضی‌الطرفین (بدون تعیین شخص معین) ارجاع شود و طرفین در انتخاب داور توافق نمایند، تکلیف چیست؟..... ۶۱
۳۱. وکیل یکی از طرفین در چه صورتی می‌تواند اقدام به تعیین داور نماید؟..... ۶۲
۳۲. تعیین داور توسط شخص ثالث به چه نحوی است؟..... ۶۳
۳۳. انتخاب شخص ثالث به‌عنوان شخص منصوب کننده داور چه ماهیتی دارد؟..... ۶۴
۳۴. چنانچه انتخاب داور به شخص ثالثی واگذار شود و این شخص پیش از انتخاب داور فوت یا محجور گردد، تکلیف چیست؟..... ۶۴
۳۵. آیا شخص ثالث که مسئولیت تعیین داور را دارد می‌تواند شخص حقوقی باشد؟..... ۶۵
۳۶. چنانچه انتخاب داور به عهده شخص ثالث حقوقی باشد و این شخص پیش از انتخاب داور منحل یا ادغام گردد، تکلیف چیست؟..... ۶۵
۳۷. آیا شخص ثالث که وظیفه انتخاب داور را دارد، وظیفه اخذ قبولی او را نیز دارد؟..... ۶۶
۳۸. مأموریت شخص ثالثی که وظیفه‌ی تعیین داور را دارد چه زمانی خاتمه می‌یابد؟..... ۶۷

فهرست مطالب □ ۷

۳۹. اگر اشخاص ثالث که وظیفه‌ی نصب داور بر عهده آنان است، متعدد باشند آن اشخاص با چه اکثریتی می‌توانند اقدام به تعیین داور نمایند؟..... ۶۷
۴۰. آیا شخص ثالثی که جهت تعیین داور انتخاب گردیده است، می‌تواند برای این امر به دیگری وکالت دهد؟..... ۶۸
۴۱. در چه مواردی علی‌رغم وجود موافقت نامه داوری، داور توسط مراجع قضایی تعیین می‌شود؟..... ۶۸
۴۲. آیا طرفین می‌توانند دادگاه تجدیدنظر را به‌عنوان مرجع تعیین داور انتخاب نمایند؟..... ۷۱
۴۳. آیا امکان تعیین شورای حل اختلاف به عنوان داور وجود دارد؟ و در این صورت شورای حل اختلاف مطابق کدام مقررات باید عمل نماید؟..... ۷۲
۴۴. آیا می‌توان شخص حقوقی را به‌عنوان داور تعیین کرد؟..... ۷۲
۴۵. آیا امکان تعیین زنان به‌عنوان داور وجود دارد؟..... ۷۳
۴۶. آیا امکان عزل داور وجود دارد؟..... ۷۳
۴۷. آیا داور حق دارد از داوری استعفا دهد و ضمانت اجرای آن چیست؟..... ۷۴
۴۸. آیا امکان عدول داور مستعفی از استعفا وجود دارد؟..... ۷۴
- فصل چهارم: جرح داور ۷۶**
۴۹. آیا امکان جرح داور وجود دارد؟..... ۷۶
۵۰. موجبات جرح داور چیست؟..... ۷۶
۵۱. مبدأ مهلت ده روزه مذکور در ماده ۴۷۱ ق.آ.د.م در خصوص جرح داور از چه زمانی است؟..... ۷۷
- فصل پنجم: حقوق و مسئولیت‌های داور ۷۹**
۵۲. پرداخت حق‌الزحمه داور بر عهده چه اشخاصی است؟..... ۷۹
۵۳. در فرض عدم پرداخت حق‌الزحمه داور باید به چه نحو عمل نمود؟..... ۸۰
۵۴. داور چه مسئولیت‌هایی دارد؟..... ۸۱
۵۵. داور در چه صورت از داوری محروم می‌شود؟..... ۸۴
- فصل ششم: رسیدگی داور ۸۵**
۵۶. تفاوت قضاوت و داوری در چیست؟..... ۸۵
۵۷. آیا به صرف ایجاد اختلاف در صورت وجود موافقت نامه داوری، داوران می‌بایست اقدام به رسیدگی نمایند؟..... ۸۵
۵۸. تقاضای رسیدگی داور مستلزم تقدیم دادخواست است یا خیر؟..... ۸۶
۵۹. در رسیدگی به اختلافات توسط داور یا داوران تشکیل جلسه دادرسی الزامی است؟..... ۸۷

۶۰. آیا داور مکلف است اصل ۱۶۷ قانون اساسی را در جریان رسیدگی خود رعایت کند؟ ۸۷
۶۱. آیا همه داوران باید در جلسه رسیدگی حاضر شوند؟ ۸۸
۶۲. اگر زمان و مکان جلسه رسیدگی به اطلاع یکی از داوران نرسیده باشد تکلیف چیست؟ ۸۹
۶۳. در صورت اختلاف در حدود اختیار داور تکلیف چیست؟ ۸۹
۶۴. آیا داور حق تفسیر قرارداد فی مابین طرفین را دارد؟ ۸۹
۶۵. اگر دعوا در مرحله فرجام‌خواهی باشد ارجاع دعوا به داوری چگونه خواهد بود؟ ۹۰
۶۶. آیا امکان مصالحه و سازش توسط طرفین در جریان رسیدگی داور وجود دارد؟ ۹۰
۶۷. آیا طرفین داوری می‌توانند در جریان رسیدگی داور وکیل معرفی نمایند و آیا این وکیل می‌بایست وکیل دادگستری باشد؟ ۹۰
۶۸. آیا امکان ارجاع امر به کارشناسی توسط داور یا داوران وجود دارد؟ ۹۲
۶۹. چه مواردی موجب توقیف رسیدگی در جریان داوری می‌گردد؟ ۹۲
۷۰. آیا برگزاری جلسات رسیدگی داوری به صورت مجازی امکان‌پذیر است؟ ۹۳
۷۱. هرگاه نسبت به سندی که به داور ارائه شده ادعای جعل شود تکلیف داور چیست؟ ۹۴
- فصل هفتم: امور اتفاقی در داوری ۹۵**
۷۲. آیا در داوری امکان صدور قرار تأمین خواسته و دستور موقت توسط داور یا مرجع قضایی وجود دارد؟ ۹۵
۷۳. آیا امکان طرح دعاوی طاری در رسیدگی داور وجود دارد؟ ۹۶
- فصل هشتم: زوال داوری ۹۹**
۷۴. چه عواملی موجب زوال داوری می‌شوند؟ ۹۹
۷۵. آیا طرفین موافقت‌نامه داوری می‌توانند تمام یا قسمتی از رأی داور را نپذیرند؟ ۱۰۱
- فصل نهم: صدور رأی داور ۱۰۲**
۷۶. رأی داور چه شرایط و مواردی را در بر دارد؟ ۱۰۲
۷۷. آیا داور مکلف است در رأی داوری به مواد قانونی هم استناد کند؟ ۱۰۴
۷۸. در فرض وجود هیأت داوری اگر اکثریت آرا لازم جهت صدور رأی حاصل نگردد باید چه اقدامی نمود؟ ۱۰۴
۷۹. منظور از موجه و مدلل بودن رأی داور چیست؟ ۱۰۵
۸۰. رأی داور در چه موارد و توسط چه کسی قابل تصحیح است؟ ۱۰۵

فهرست مطالب □ ۹

۸۱. در چه صورت داور می‌تواند بین طرفین اقدام به سازش نماید و این تصمیم در چه قالبی صورت می‌گیرد؟..... ۱۰۶
۸۲. آیا امکان صدور رأی توسط داور علیه شخص ثالث وجود دارد؟..... ۱۰۷
۸۳. صدور رأی غیابی در داوری امکان‌پذیر است؟..... ۱۰۷
۸۴. وظیفه رفع ابهام یا اجمال از رأی داور با چه مرجعی است؟..... ۱۰۹
۸۵. آیا قاعده فراغت از دادرسی، شامل داور نیز می‌شود؟..... ۱۰۹
- فصل دهم: ابلاغ رأی داور..... ۱۱۱**
۸۶. برای ابلاغ رأی داور چه اقداماتی لازم است و کدام مرجع قضایی صالح می‌باشد؟..... ۱۱۱
۸۷. چنانچه داور پس از اخذ رسید از طرفین، رأی را تحویل ایشان نماید، آیا ابلاغ به نحو صحیح انجام شده است؟..... ۱۱۴
۸۸. آیا داور می‌تواند رأی خود را از طرقی مثل پست الکترونیکی، پیامک، پست سفارشی دو قبضه و غیره به طرفین ابلاغ نماید؟..... ۱۱۶
۸۹. در صورت امتناع داور از ابلاغ رأی داوری چه اقداماتی می‌توان انجام داد؟..... ۱۱۷
۹۰. آیا اشخاص ثالث می‌توانند درخواست ابلاغ رأی داور را داشته باشند؟..... ۱۱۷
- فصل یازدهم: ابطال رأی داور..... ۱۱۸**
۹۱. رأی داور در چه مواردی باطل است و قابلیت اجرایی ندارد؟..... ۱۱۸
۹۲. مقصود از قوانین موجد حق موضوع بند ۱ ماده ۴۸۹ ق.آ.د.م چیست؟..... ۱۲۱
۹۳. اعمال کدام یک از موارد عادی و فوق العاده اعتراض به آرا نسبت به رأی داور امکان دارد؟..... ۱۲۳
۹۴. تفاوت عبارات اعتراض به رأی داور و درخواست ابطال رأی داور در چیست؟..... ۱۲۴
۹۵. در صورتی که طرفین هنگام انعقاد موافقت نامه داوری، حق اعتراض به رأی داور را از خود سلب نمایند، پس از صدور رأی داور، امکان اعتراض به رأی برای آن‌ها وجود دارد؟..... ۱۲۴
۹۶. آیا درخواست ابطال رأی داور نیازمند تقدیم دادخواست است؟..... ۱۲۵
۹۷. مهلت درخواست ابطال رأی داور چند روز و مبدأ آن از چه زمانی می‌باشد؟..... ۱۲۷
۹۸. آیا درخواست ابطال رأی داور خارج از مهلت مقرر قانونی پذیرفته می‌شود؟..... ۱۲۸
۹۹. آیا امکان اعتراض به رأی داور قبل از ابلاغ رأی داور وجود دارد؟..... ۱۳۳
۱۰۰. آیا می‌توان فقط نسبت به بخشی از رأی داوری درخواست ابطال نمود؟..... ۱۳۴
۱۰۱. آیا بعد از اعتراض به رأی داور، مرجع قضایی مکلف به تعیین وقت رسیدگی می‌باشد؟..... ۱۳۵
۱۰۲. آیا داور می‌تواند رأی خود را باطل کند؟..... ۱۳۷

۱۰۳. آیا شورای حل اختلاف صلاحیت رسیدگی به دعوی بطلان رأی داور را دارد؟ ۱۳۸
۱۰۴. درخواست ابطال رأی داور مالی است یا غیرمالی؟ ۱۴۰
۱۰۵. آیا تسلیم رأی داور خارج از موعد داوری موجب ابطال رأی داور می گردد؟ ۱۴۳
۱۰۶. چنانچه درخواست ابطال رأی داور در دادگاه مطرح گردد آیا دادگاه تنها باید به جهت مصرح معترض جهت ابطال توجه نماید؟ ۱۴۵
۱۰۷. آیا اعتراض شخص ثالث در داوری امکان پذیر است؟ و منظور از ثالث چه شخصی می باشد؟ ۱۴۷
۱۰۸. آیا اعتراض شخص ثالث نسبت به رأی داوری دارای مهلت است؟ ۱۴۷
۱۰۹. مرجع صالح جهت اعتراض شخص ثالث به رأی داور کدام است؟ ۱۴۸
۱۱۰. چنانچه رأی داوری به صلح خاتمه پذیرفته باشد اعتراض به آن ممکن است؟ ۱۴۹
۱۱۱. پس از صدور رأی مبنی بر ابطال رأی داور از سوی مرجع قضایی، آیا طرفین برای حل و فصل اختلافشان ملزم به مراجعه به داوری هستند یا موافقت نامه داوری زایل شده و مکلف به طرح دعوی در مراجع قضایی می باشند؟ ۱۴۹

فصل دوازدهم: اجرای رأی داور ۱۵۲

۱۱۲. آراء داور اصولاً به چه نحو اجرا می گردد و دادگاه های صالح برای اجرا آراء داوری کدام اند؟ ۱۵۲
۱۱۳. اگر رأی داور جنبه اعلامی داشته باشد آیا اجرای آن نیاز به صدور اجرائیه دارد؟ ۱۵۳
۱۱۴. چنانچه محکوم علیه رأی داوری، خودش اقدام به اجرای رأی کند آیا نیاز به صدور اجرائیه است؟ ۱۵۴
۱۱۵. کدام مرجع جهت صدور اجرائیه نسبت به آرای داوری که اصل موضوع در صلاحیت شورای حل اختلاف است، صالح می باشد؟ ۱۵۵
۱۱۶. چنانچه رأی داور مشمول جهات ابطال رأی داوری بوده ولی طرفین داوری، اعتراضی نسبت به آن نکرده باشند در این صورت آیا رأی صادره قابلیت اجرایی دارد؟ ۱۵۶
۱۱۷. آیا درخواست ابطال رأی داور مانع اجرای رأی می شود؟ ۱۶۲
۱۱۸. تفاوت مواد ۴۹۰ و ۴۹۳ ق.آ.د.م در چیست؟ ۱۶۳
۱۱۹. اگر رسیدگی به اختلاف از طریق داوری، به موجب سند رسمی پیشبینی شده باشد، اجرای رأی داور با اجرای ثبت است یا اجرای احکام دادگاه؟ ۱۶۶
۱۲۰. آیا محکوم له رأی داوری مانند محکوم له رأی دادگاه می تواند هزینه های دادرسی را مطالبه نماید؟ ۱۶۷
۱۲۱. آیا امکان حبس محکوم علیه رأی داور و پذیرش اعسار محکوم علیه و تقسیط محکوم به در داوری وجود دارد؟ ۱۶۷
۱۲۲. آیا امکان اخذ نیم عشر اجرایی از محکوم علیه رأی داوری وجود دارد؟ ۱۷۱

فهرست مطالب □ ۱۱

۱۲۳. چنانچه پس از صدور رأی داور و اجرای آن محرز گردد محکوم به مستحق للغير
بوده است مالک اصلی چه اقداماتی می‌تواند انجام دهد؟ ۱۷۲
۱۲۴. چنانچه در ایران رأی داوری علیه طرف خارجی صادر شده باشد، رأی مزبور در
کشور متبوع محکوم علیه قابل اجرا می‌باشد؟ ۱۷۳
- فصل سیزدهم: پرسمان حقوق داوری در نظریه های مشورتی ۱۷۴
- فصل چهاردهم: قوانین و مقررات ۱۹۲
- فهرست منابع و مآخذ ۲۰۶